

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO

Warszawa, dnia 09 grudnia 2024 r.

Poz. 12175

UCHWAŁA NR SO.VIII.0007.61.2024 RADY GMINY DĘBE WIELKIE

z dnia 28 listopada 2024 r.

zmieniająca uchwałę w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Dębe Wielkie na lata 2022 – 2024

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15, art. 40 ust. 1 i art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024, poz. 609 ze zm.) i art. 4¹ ust. 1, 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023, poz. 2151 ze zm.) Rada Gminy Dębe Wielkie uchwala, co następuje:

§ 1. Zmienia się załącznik do uchwały Nr ZO.XXXVIII.0007.352.2022 Rady Gminy Dębe Wielkie z dnia 31 marca 2022 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Dębe Wielkie na lata 2022 – 2024 zatytułowany „Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Dębe Wielkie na lata 2022 – 2024” w ten sposób, że nadaje mu się nowe brzmienie jak w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Dębe Wielkie.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego.

Przewodniczący Rady Gminy Dębe Wielkie

Mirosław Sylwester Siwik

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA
NARKOMANII GMINY DĘBE WIELKIE
NA LATA 2022 - 2024

Spis treści

Postanowienia ogólne	4
Wprowadzenie	8
Ogólna charakterystyka gminy Dębe Wielkie	11
Położenie, dane administracyjne, dane demograficzne	11
Maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych	13
Zasady usytuowania na terenie gminy Dębe Wielkie miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych	13
Wyniki diagnozy zagrożeń społecznych	14
Problem uzależnienia od alkoholu	14
Problem uzależnienia od narkotyków, dopalaczy oraz innych substancji psychoaktywnych	23
Uzależnienia behawioralne	30
Zasoby umożliwiające prowadzenie działalności interwencyjnej i profilaktycznej:	33
Cele i zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 – 2024	40
Cel główny Programu:	40
Zadania prowadzące do osiągnięcia ww. celów:	41
Harmonogram realizacji zadań	47
Przewidziane efekty	47
Odbiorcy programu	48
Instytucje oraz osoby fizyczne współpracujące oraz wspierające prace Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na terenie gminy Dębe Wielkie .	49
Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dębem Wielkim	49
Zasady finansowania programu	51
Monitoring i wdrażanie programu	51
Spis tabel	52

Spis wykresów Bibliografia	52
Spis publikacji.....	52
Źródła internetowe.....	52
Bibliografia.....	52
Spis publikacji.....	52
Źródła internetowe.....	53

Postanowienia ogólne

Zgodnie z art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372, 1834 z późn. zm.) do wyłącznej właściwości rady gminy należy m.in.: stanowienie w innych sprawach zastrzeżonych ustawami do kompetencji rady gminy. Natomiast zgodnie z art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gmin.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2024 określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z nadużywania alkoholu, zażywania substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2024 jest kontynuacją zadań realizowanych w latach ubiegłych oraz określa sposób realizacji zadań własnych gminy wynikających z art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2021 r. poz. 1119, 2469, z 2022 r. poz. 24 z późn. zm.) a także zadań wynikających z art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050, z 2021 r. poz. 2469 z późn. zm.).

Gminny Program kierowany jest do mieszkańców z terenu gminy Dębe Wielkie, a w szczególności do osób zagrożonych uzależnieniami i uzależnionych oraz członków ich rodzin, nauczycieli i pedagogów, specjalistów z zakresu uzależnień, sprzedawców alkoholu, rodziców i opiekunów oraz do dzieci i młodzieży.

Budowanie spójnej strategii przeciwdziałania problemom uzależnień w Gminie opiera się na systemowości i konsekwentnym wdrażaniu działań profilaktycznych i terapeutycznych we współpracy z różnymi jednostkami prowadzącymi działania w tym zakresie tj. Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Gminnej Komisji

Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego, placówek oświatowych z terenu gminy, organizacji pozarządowych, Policji oraz innych podmiotów realizujących zadania określone w Programie.

ZADANIA W ZAKRESIE PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH.

Zgodnie z art. 4¹ ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy. W szczególności zadania te obejmują:

- zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

ZADANIA W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII.

Przeciwdziałanie narkomanii zgodnie z art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii należy do zadań własnych gminy. Zadania te obejmują w szczególności:

- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo – rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
- pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Realizacja wyżej wymienionych zadań prowadzona jest w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2024.

Program jest kontynuacją szeregu działań, zainicjowanych w latach ubiegłych zgodnych z kierunkami działań zawartych w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021 – 2025 . Celem strategicznym Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021–2025, zwanego dalej „NPZ”, jest zwiększenie liczby lat przeżytych w zdrowiu oraz zmniejszenie społecznych nierówności w zdrowiu. Realizacja tego celu odbywa się poprzez cele operacyjne, a jednym z nich jest profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi.

Podstawy prawne programu:

- Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r. poz. 1119, 2469, z 2022 r. poz. 24 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r. poz. 2050, z 2021 r. poz. 2469 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r. poz. 1249);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 (tekst jednolity: Dz.U. 2021 poz. 642 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 11 września 2015 roku o zdrowiu publicznym (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r. poz. 1956, 2469 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 17 grudnia 2021 roku o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2021 r. poz. 2469)
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r. poz. 2268, 2270, z 2022 r. poz. 1, 66 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r. poz. 1372, 1834 z późn. zm.).

Program został opracowany w oparciu o dane zawarte w Diagnozie Zagrożeń Społecznych przeprowadzonej w roku 2021.

Dla określenia postaw mieszkańców wobec potencjalnych problemów społecznych badania ankietowe przeprowadzono w grupach respondentów zróżnicowanych pod względem zmiennych takich jak płeć, wiek, wykształcenie. W badaniu wzięło udział 198 mieszkańców z terenu gminy Dębe Wielkie (w tym: 160 kobiet oraz 38 mężczyzn), 144 rodziców, 30 nauczycieli, 18 sprzedawców napojów alkoholowych z terenu gminy oraz 406 uczniów szkół podstawowych (w tym: 178 uczniów klas piątych i szóstych oraz 225 uczniów klas siódmych i ósmych).

Wprowadzenie

Ponad 80 proc. Polaków pije alkohol w sposób umiarkowany, bez istotnego ryzyka szkód zdrowotnych. Pod tym względem zaszły w naszym kraju ogromne zmiany na przestrzeni ostatnich trzydziestu kilku lat. Pod koniec lat 70-tych Polacy należeli do najbardziej rozpitych narodów świata, a 5 milionów osób upijało się regularnie kilka razy w tygodniu. Pozytywna ewolucja, która nastąpiła w strukturze i kulturze konsumpcji alkoholu w Polsce wynika bezpośrednio z realizacji polityki alkoholowej państwa nakreślonej w Ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Obecna struktura spożycia alkoholu w Polsce kształtuje się w sposób następujący: piwo 55-56 proc., napoje spirytusowe 36 proc., wino 8-9 proc., zaś pod względem całkowitej wielkości konsumpcji alkoholu Polska jest na 17 miejscu w Europie.¹

Badania CBOS na rok 2019 pokazują, że ponad połowa Polaków (56%) deklaruje, że pije alkohol okazjonalnie, mniej niż co dziesiąty badany spożywa go często (8%), a co trzeci unika okazji do picia alkoholu lub w ogóle nie bierze go do ust (33%). W stosunku do badania z 2010 roku nieznacznie zmniejszył się odsetek deklarujących częste picie (z 11% do 8%), a nieco więcej ubyło całkowitych abstynentów (z 22% do 16%). Wzrósł więc udział osób spożywających alkohol czasami, z dobrej okazji, ale nie często (z 50% do 56%). Odsetek ten jest obecnie najwyższy, odkąd monitorujemy tę kwestię.²

Zgodnie z wynikami badania ESPAD przeprowadzonego w roku 2019, napoje alkoholowe nadal pozostają najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną wśród młodzieży. Chociaż raz w ciągu całego swojego życia piło 80,0% uczniów z młodszej grupy i 92,8% uczniów z starszej grupy. Picie napojów alkoholowych jest na tyle rozpowszechnione, że w czasie ostatnich 30 dni przed badaniem piło 46,7% piętnasto-szesnastolatków i 76,1% siedemnasto-osiemnastolatków. Najbardziej popularnym napojem alkoholowym wśród całej młodzieży jest piwo, a najmniej – wino.

¹ Opracowanie zbiorcze pod red. prof. A. M. Fala, Alkohol w Polsce, kontekst społeczny i legislacyjny, Warszawa 2020

² CBOS, Konsumpcja alkoholu w Polsce, Warszawa 2019

Wysoki odsetek badanych przyznaje się do przekraczania progu nietrzeźwości. W czasie ostatnich 30 dni przed badaniem, chociaż raz upiło się 11,3% uczniów z młodszej kohorty i 18,8% ze starszej grupy wiekowej. W czasie całego życia ani razu nie upiło się tylko 66,7% uczniów młodszych i 43,4% uczniów starszych.³

Jednym z podstawowych źródeł danych o skali używania substancji psychoaktywnych są reprezentatywne ogólnopolskie badania w populacji generalnej. Wyniki badań potwierdzają, że używanie narkotyków jest o wiele mniej rozpowszechnione niż picie napojów alkoholowych. Według danych z badań populacyjnych odsetek osób, które miały kontakt z narkotykami w ciągu ostatniego roku w Polsce jest 16 razy niższy od odsetka osób mających kontakt z alkoholem. Grupą wiekową, która jest często brana pod uwagę w prowadzeniu działań z zakresu przeciwdziałania narkomanii są osoby w wieku 15-34 lata, czyli młodzi dorośli. W przypadku tej grupy rozpowszechnienie używania narkotyków w ciągu ostatniego roku jest wyższe niż w całej populacji. W Polsce odsetek osób używających narkotyków w wieku 15-34 lata wyniósł 10,4%, mimo to Polska nadal znajduje się w grupie krajów o niższych wskaźnikach.⁴

Zjawisko uzależnień jest najczęściej kojarzone z zażywaniem substancji psychoaktywnych, choć od niedawna także z czynnościami. Uzależnienia behawioralne (czy nałogi behawioralne) stanowią wyzwanie dla klinicystów, lekarzy (np. lekarzy pierwszego kontaktu), psychologów, terapeutów, jak również dla szerokiego grona osób pracujących z młodzieżą (np. w świetlicach socjoterapeutycznych), głównie za sprawą braku wiedzy na temat ich istoty czy przebiegu. Terminem „uzależnienia behawioralne” określa się formy zaburzeń (nałogów) nie związanych z przyjmowaniem substancji psychoaktywnych, a z niekontrolowanym wykonywaniem pewnych czynności (np. graniem w gry hazardowe). Formalnie, do grupy tych zaburzeń możemy zaliczyć jedynie zaburzenie uprawiania hazardu, natomiast nieformalnie – szereg zachowań, które stanowią przejaw patologii ze względu na intensywność ich podejmowania (i na konsekwencje,

³ Sierosławski. J., Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną. Raport z ogólnopolskich badań ankietowych zrealizowanych w 2019 r.

⁴ Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Raport o stanie narkomanii w Polsce, Warszawa 2019

jakie ponosi jednostka), a nie sam fakt angażowanie się w nie. To właśnie odróżnia tzw. uzależnienia behawioralne od zachowań problemowych czy ryzykownych, do których możemy zaliczyć np. porzucanie szkoły. Zatem, poza uprawianiem hazardu, do tzw. uzależnień behawioralnych należą również zachowania przystosowawcze, np. robienie zakupów czy uprawianie ćwiczeń fizycznych, jeśli wykonywane są kompulsywnie i niosą negatywne konsekwencje dla jednostki i jej otoczenia.⁵

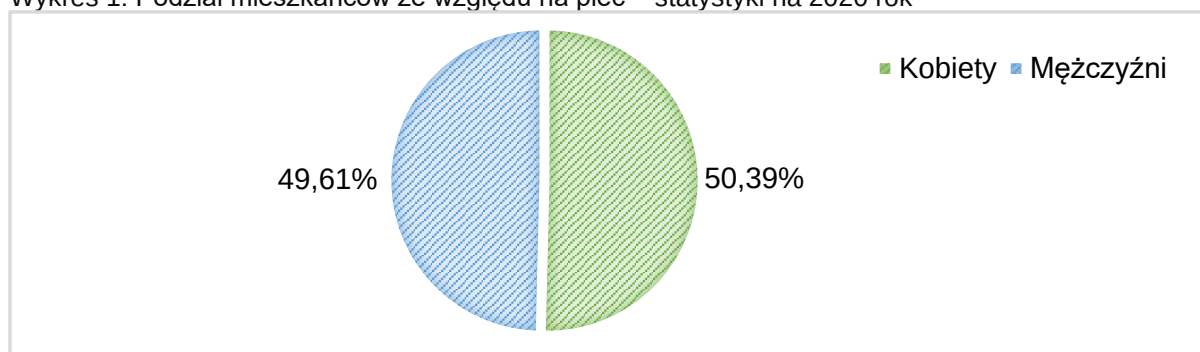
⁵ M. Rowicka, Uzależnienia behawioralne, Terapia i Profilaktyka, Krajowe Biuro do spraw Przeciwdziałania Narkomanii, Warszawa 2015 r.

Ogólna charakterystyka gminy Dębe Wielkie

Położenie, dane administracyjne, dane demograficzne

Gmina Dębe Wielkie to gmina wiejska, położona w województwie mazowieckim, w powiecie mińskim. Zgodnie z danymi GUS na dzień 31 grudnia 2020 r. gmina Dębe Wielkie liczyła 10 684 mieszkańców; z czego 50,39% stanowią kobiety (5 384), a 49,61% mężczyźni (5 300).

Wykres 1. Podział mieszkańców ze względu na płeć – statystyki na 2020 rok

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Przyrost naturalny:

Gminę Dębe Wielkie charakteryzuje dodatni przyrost naturalny, który na koniec roku 2020 wyniósł 36. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu 3,39 na 1000 mieszkańców gminy. Uściślając, w 2020 roku w gminie odnotowano 143 urodzenia dzieci. W tym samym czasie doszło do 107 zgonów, co odpowiada 10,08 zgonom na 1000 mieszkańców.

Migracje ludności:

W 2020 roku na terenie gminy Dębe Wielkie zarejestrowano 197 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 67 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wynosi 130. W tym samym czasie odnotowano 3 zameldowania z zagranicy, w wyniku czego saldo migracji zagranicznych wynosi 3.

Rynek pracy:

Dane statystyczne na koniec roku 2020 wskazują, że 60,10% mieszkańców gminy Dębe Wielkie było w wieku produkcyjnym, 23,50% w wieku przedprodukcyjnym, a 16,40% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

Zgodnie z danymi GUS na koniec roku 2020, w gminie Dębe Wielkie pracowało ogółem 1 358 osób, w tym: 643 to kobiety, a 715 mężczyzn.

Na koniec 2020 roku zarejestrowano 227 osób bezrobotnych, w tym: 108 kobiet oraz 119 mężczyzn. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wynosił ogółem 3,50% (3,60% wśród kobiet i 3,50% wśród mężczyzn).⁶

⁶ Bank Danych Lokalnych - dane dla Gminy Dębe Wielkie

Maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

Na terenie gminy Dębe Wielkie określono następującą liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych:

- 1) Zawierających do 4,5% alkoholu oraz piwa przeznaczonych do spożycia:
 - a) poza miejscem sprzedaży: 18,
 - b) w miejscu sprzedaży: 7.
- 2) Zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa) do 18% alkoholu przeznaczonych do spożycia:
 - a) poza miejsce sprzedaży: 17,
 - b) w miejscu sprzedaży: 4.
- 3) Zawierających powyżej 18% alkoholu przeznaczonych do spożycia:
 - a) poza miejscem sprzedaży: 17,
 - b) w miejscu sprzedaży: 5.

Zasady usytuowania na terenie gminy Dębe Wielkie miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych

Miejsca sprzedaży oraz miejsca podawania napojów alkoholowych nie mogą być usytuowane w odległości mniejszej niż 60 metrów od następujących obiektów:

- 1) szkół;
- 2) przedszkoli.

Odległość mierzy się wzdłuż osi dróg publicznych od drzwi wejściowych dla klientów miejsca sprzedaży lub miejsca sprzedaży i podawania napojów alkoholowych do ogólnodostępnego wejścia do obiektów wymienionych wyżej.

Wyniki diagnozy zagrożeń społecznych

Problem uzależnienia od alkoholu

Wyniki uzyskane wśród dorosłych mieszkańców z terenu gminy Dębę Wielkie:

- Przyjętą miarą ważności różnych problemów społecznych była średnia uzyskana w wyniku odpowiedzi respondentów, gdzie waga punktowa wynosiła odpowiednio od 5 przy problemie uważanym za „bardzo istotny” do 1 przy „nieistotnym”. Problem nadużywania napojów alkoholowych został oceniony najwyżej w hierarchii problemów, **uzyskując wagę punktową 3,46.**
- W opinii 45,45% ankietowanych mieszkańców alkoholizm jest powszechnym problemem społecznym w ich środowisku lokalnym.
- 59,60% badanych mieszkańców jest zdania, że osoby spożywające alkohol na terenie gminy stanowią zagrożenie dla bezpieczeństwa społeczności lokalnej.
- 65,66% ankietowanych mieszkańców twierdzi, że zna osoby, które nadużywają alkoholu.
- 53,54% badanych mieszkańców jest zdania, że spożywanie alkoholu w miejscach publicznych jest podobne na przestrzeni trwania pandemii.
- Zdaniem 49,49% respondentów widok osób awanturujących się pod wpływem alkoholu jest również podobny biorąc pod uwagę czas trwania pandemii.
- 51,52% ankietowanych mieszkańców stwierdza, że ogólne spożycie alkoholu przez osoby dorosłe jest również niezmiennie na przestrzeni trwania pandemii.
- 29,29% respondentów przyznaje, iż niepełnoletni piją więcej na przestrzeni trwania pandemii.
- 77,78% mieszkańców oraz 66,67% rodziców nie posiada wiedzy na temat instytucji pomagającym osobom uzależnionym.
- 29,29% mieszkańców zna przypadki sprzedaży alkoholu nieletnim, w tym: 11,11% spotyka się bardzo często z taką sytuacją, natomiast 18,18% przyznało, iż miało to miejsce kilka razy.

- 17,17% respondentów przyznało, iż spotkało się kilka razy z konsumpcją alkoholu przez kobiety w ciąży.
- 47,47% badanych mieszkańców przyznało, iż spotyka się z nietrzeźwością wśród kierowców na terenie gminy, w tym: 40,40% potwierdziło, że kilka razy było świadkami takiej sytuacji, a 7,07% przyznało, że często spotyka się z takimi przypadkami.
- 55,56% badanych sprzedawców nie wie na czym polega zakaz reklamowania napojów alkoholowych w punkcie sprzedaży.
- 83,33% badanych sprzedawców napojów alkoholowych spotyka się z próbami zakupu alkoholu przez osoby nietrzeźwe.
- 5,56% badanych sprzedawców zna przypadki sprzedaży alkoholu nieletnim.
- 77,78% ankietowanych sprzedawców rzadko spotyka się z próbami zakupu alkoholu przez osoby poniżej 18 roku życia.
- Według 86,87% badanych nauczycieli w ich szkołach są uczniowie, którzy mają już za sobą inicjację alkoholową.
- 24,24% badanych mieszkańców deklaruje abstynencję.
- 50,51% badanych mieszkańców przyznało, że pije alkohol tylko okazjonalnie.
- 11,11% ankietowanych przyznało, iż podczas pandemii częściej sięga po alkohol.
- 93,94% badanych mieszkańców twierdzi, że alkohol zawarty w piwie lub winie jest tak samo szkodliwy, jak ten zawarty w wódce.
- 28,28% ankietowanych mieszkańców uważa, że tylko codzienne spożywanie alkoholu może prowadzić do uzależnienia.
- 94,44% ankietowanych sprzedawców uznało sprzedaż alkoholu dorosłej osobie nietrzeźwej za niestosowną.
- Żadnemu ze sprzedawców nie zdarzyło się sprzedać napojów alkoholowych osobie niepełnoletniej.

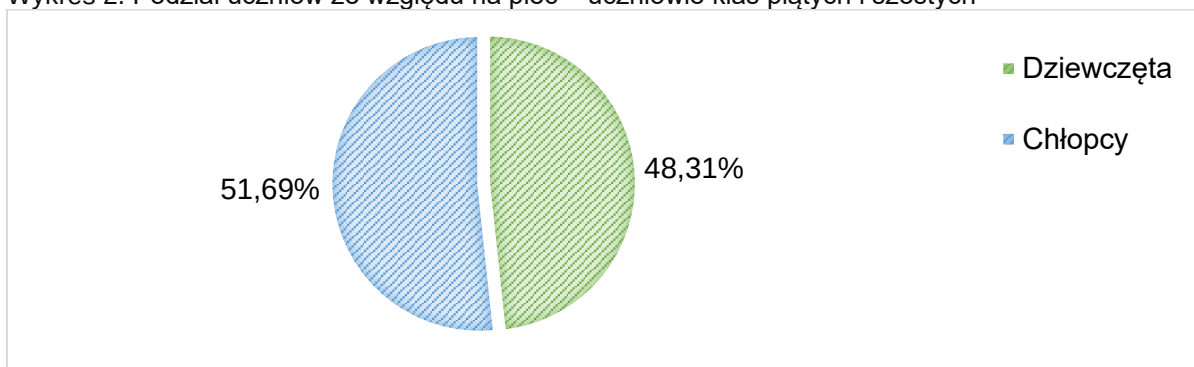
Wyniki badania wskazują, że w opinii badanych mieszkańców z terenu gminy Dębe Wielkie najbardziej zauważalnym problemem w ich środowisku lokalnym jest alkoholizm. Wobec powyższego, zasadne jest podejmowanie działań w celu eliminowania potencjalnych zagrożeń związanych z nadużywaniem alkoholu na terenie gminy. Konieczne jest prowadzenie działań o charakterze profilaktycznym, a także promującym różne formy zdrowego stylu życia.

Działania realizowane w obszarze profilaktyki powinny przyczyniać się do rozwoju i doskonalenia istniejącego systemu przeciwdziałania uzależnieniom dostosowanego do zmieniających się potrzeb i zagrożeń, uwzględniającego w szczególności: zapobieganie uzależnieniom poprzez systematyczną realizację różnych form oddziaływań skierowanych do społeczności lokalnej oraz niwelowanie skutków wynikających z problemów uzależnień poprzez zapewnienie bezpłatnej interdyscyplinarnej pomocy specjalistycznej.

Wyniki uzyskane wśród uczniów klas piątych i szóstych szkół podstawowych z terenu gminy Dębe Wielkie:

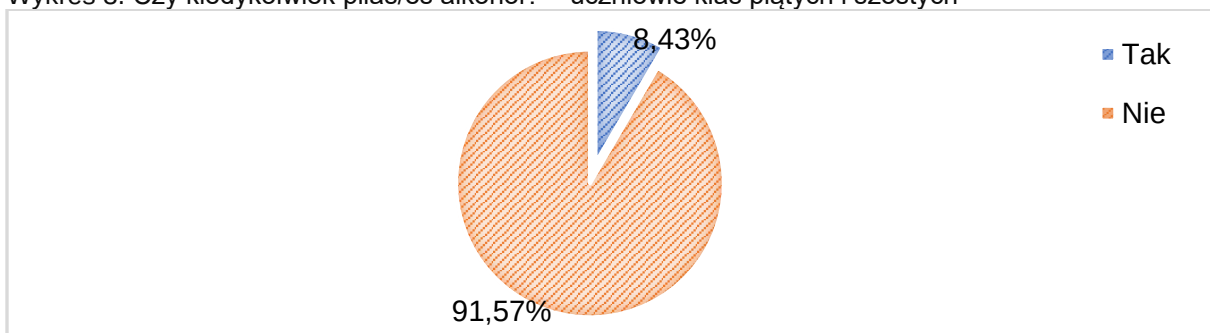
W badaniu wzięło udział 178 uczniów klas piątych i szóstych szkół podstawowych z terenu gminy Dębe Wielkie. W grupie badanych znalazło się 86 dziewcząt i 92 chłopców.

Wykres 2. Podział uczniów ze względu na płeć – uczniowie klas piątych i szóstych

- Z badania ankietowego przeprowadzonego w październiku 2021 roku wynika, że aktualnie do inicjacji alkoholowej przyznało się 8,43% badanych, w tym 11,63% ogółu badanych dziewcząt oraz 5,43% ogółu badanych chłopców. Pozostali ankietowani tj. 91,57% odpowiedzieli, że jeszcze nigdy nie pili alkoholu.

Wykres 3. Czy kiedykolwiek piłaś/eś alkohol? – uczniowie klas piątych i szóstych

- Dane pozyskane w roku 2021 wskazują, iż 29,78% uczniów klas piątych i szóstych, w tym 37,21% ogółu dziewcząt i 22,83% chłopców zna osoby poniżej 18 roku życia, które sięgają po alkohol. Pozostałe 70,22% przyznało, że nie posiada takich znajomości.
- 56,74% uczniów klas piątych i szóstych zadeklarowało, że nie interesuje się zakupem alkoholu.

- Dla 14,61% ankietowanych zakup alkoholu jest bardzo trudny, wręcz niemożliwy, a 10,61% stwierdziło, iż zakup alkoholu jest trudny, ale odpowiednie znajomości ułatwiają jego zdobycie. Kolejno 9,55% uznaje go za raczej trudny. Następnie 7,30% uznaje to za zadanie raczej łatwe, a 1,12% bardzo łatwe.
- 58,43% uczniów zadeklarowało, iż posiada ogólną wiedzę na temat skutków picia, a 24,16% stwierdziło, że potrafi powiedzieć jaki wpływ ma alkohol na poszczególne funkcje organizmu. Pozostałe 17,42% ankietowanych przyznało, że nie zna zdrowotnych konsekwencji picia alkoholu.

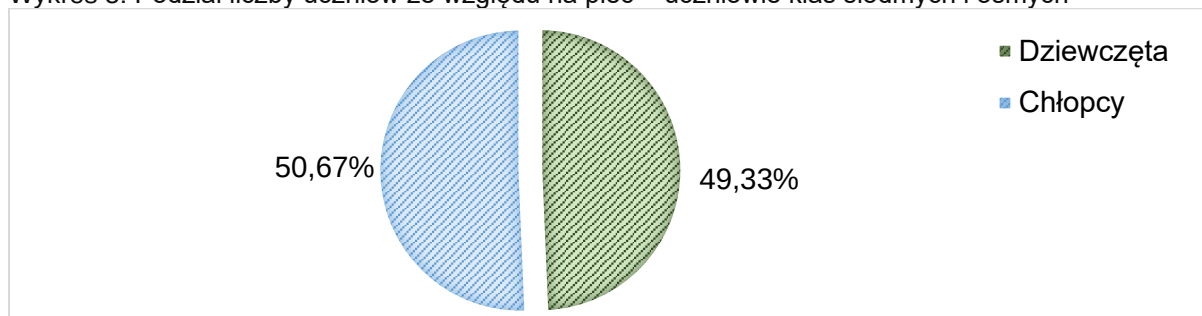
Wykres 4. Czy znasz konsekwencje zdrowotne picia alkoholu? – uczniowie klas piątych i szóstych

Wyniki uzyskane wśród uczniów klas siódmych i ósmych szkół podstawowych z terenu gminy Dębę Wielkie:

W badaniu wzięło udział 225 uczniów klas siódmych i ósmych szkół podstawowych z terenu gminy Dębę Wielkie, w tym: 111 dziewcząt i 114 chłopców.

Wykres 5. Podział liczby uczniów ze względu na płeć – uczniowie klas siódmych i ósmych

- Wśród uczniów klas siódmych i ósmych szkół podstawowych pierwszy kontakt z alkoholem potwierdziło 31,11% badanych, w tym: 26,13% ogółu badanych dziewcząt i 35,96% ogółu badanych chłopców.
- Jako początek inicjacji alkoholowej większość badanych wskazało na wiek 11 lat.

Tabela 1. W jakim wieku po raz pierwszy zdarzyło Ci się wypić napój alkoholowy?

W jakim wieku zdarzyło Ci się po raz pierwszy wypić napój alkoholowy?	Uczniowie klas siódmych i ósmych szkoły podstawowej n= 225
Nie piłam/em	68,89% - 155 osób
11 lat	16,89% - 38 osób
12 lat	5,33% - 12 osób
13 lat	6,22% - 14 osób
14 lat	0,89% - 2 osoby
15 lat	1,78% - 4 osoby

- Jak przyznało większość respondentów pierwszym kontaktom z alkoholem sprzyja najczęściej okres wakacyjny, a powodem jego spożywania jest najczęściej towarzystwo.
- 17,14% badanych mających za sobą inicjację alkoholową piło po raz pierwszy alkohol za namową osób trzecich.

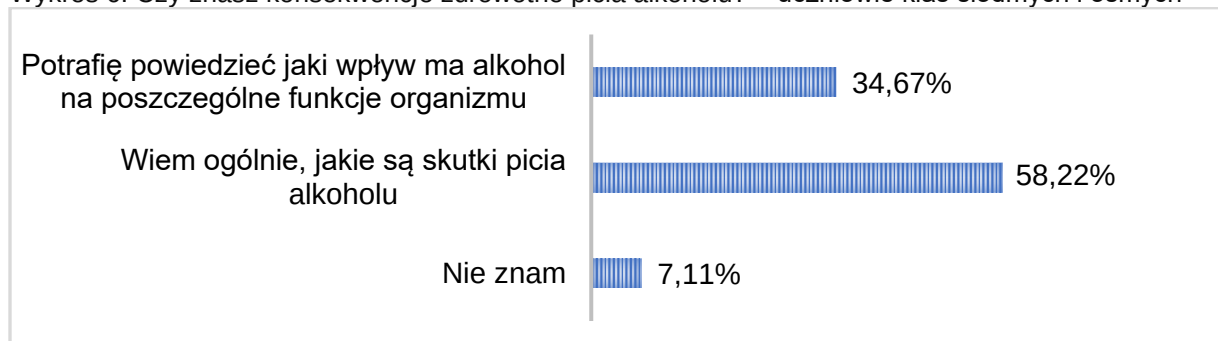
- 54,29% zadeklarowało, że zdarzyło im się wypić alkohol tylko raz. Kolejno 31,43% osób mających za sobą inicjację alkoholową zadeklarowało, że spożywa alkohol kilka razy w roku. Następnie 8,57% przyznało, że ma to miejsce kilka razy w miesiącu. Idąc dalej, 4,29% zadeklarowało, że spożywa alkohol codziennie lub prawie codziennie, a pozostałe 1,43% kilka razy w tygodniu.

Tabela 2. Jak często sięgasz po alkohol? – uczniowie klas siódmych i ósmych

Jak często sięgasz po alkohol?	Uczniowie klas siódmych i ósmych szkoły podstawowej n=70
Codziennie lub prawie codziennie	4,29% - 3 osoby
Kilka razy w tygodniu	1,43% - 1 osoba
Kilka razy w miesiącu	8,57% - 6 osób
Kilka razy w roku	31,43% - 22 osoby
Piłam/em tylko raz	54,29% - 38 osób

- Uczniowie mający już za sobą inicjację alkoholową najczęściej deklarowali, że ich rodzice wiedzą o tym. Taką odpowiedź wskazało łącznie 65,71% badanych. Pozostałe 34,29% przyznało, iż ich rodzice nie mają pojęcia o takich sytuacjach.
- 52,00% uczniów klas siódmych i ósmych, w tym: 53,15% ogółu dziewcząt i 50,88% chłopców przyznało, że zna osoby poniżej 18 roku życia, które sięgają po alkohol.
- 40,89% ankietowanych nie interesuje się zakupem napojów alkoholowych.
- Dla 25,33% ankietowanych zakup alkoholu jest trudny, ale możliwy. Kolejno 9,78% uznaje go za raczej łatwy, a 8,89% stwierdziło, iż zakup alkoholu jest raczej trudny i niewarty wysiłku. Następnie 7,56% uznaje to za zadanie bardzo łatwe i tyle samo za zadanie bardzo trudne, wręcz niemożliwe.
- Uczniowie klas siódmych i ósmych prezentują stosunkowo dobry poziom wiedzy na temat konsekwencji zdrowotnych spożywania alkoholu. 58,22% ankietowanych posiada ogólne informacje na temat skutków spożywania alkoholu, a 34,67% zadeklarowało, że potrafi powiedzieć, jaki wpływ ma picie na poszczególne funkcje organizmu. Pozostałe 7,11% uczniów przyznało, że nie posiada wiedzy w tym zakresie.

Wykres 6. Czy znasz konsekwencje zdrowotne picia alkoholu? – uczniowie klas siódmych i ósmych

Problem uzależnień wśród młodzieży jest niezwykle trudny. Spożywanie środków psychoaktywnych związane jest z ryzykiem występowania szkód zdrowotnych, a także przyczynia się do nasilania zachowań antyspołecznych, osłabia hamulce społeczne, nasila agresję, powoduje najczęściej absencję szkolną, nieprawidłową realizację obowiązku szkolnego oraz konflikty z rówieśnikami, rodzicami i nauczycielami. Często zdarza się, że w okresie dojrzewania rodzice przestają być autorytetami dla młodych ludzi, a rolę tę przejmują rówieśnicy. Niekiedy nastolatek trafia w negatywne środowisko rówieśnicze. Chce zaimponować znajomym, sięgając po środki odurzające, nie chce odstawać od innych. Myśli, że rezygnując i asertywnie wypowiadając swoje przeciwne zdanie, będzie odrzucony przez grupę, na której mu tak bardzo zależy. Niektóre osoby poddawane są presji rówieśniczej lub traktują używanie substancji psychoaktywnych jako ucieczkę od problemów w środowisku szkolnym czy też w domu. Rolą rodziców jest ukazanie młodzieży, jakie zagrożenia niesie za sobą stosowanie substancji psychoaktywnych, a jednocześnie wskazywanie konstruktywnej drogi do radzenia sobie z problemami, zyskania akceptacji rówieśniczej, zdrowego i szczęśliwego życia pozbawionego nałogów.

Istnieją teorie wyjaśniające powstawanie uzależnień od substancji psychoaktywnych, które wskazują na znaczącą (kierunkową) rolę uwarunkowań rodzinnych. Opierają się one na założeniu wskazującym, że nieprawidłowo funkcjonująca rodzina jest istotnym prekursorem zachowań patologicznych wychowującej się w niej młodzieży. Wzorce rodzinne mogą skutkować szybszym sięganiem po substancje psychoaktywne, niższym wiekiem eksperymentów, jak również wyborem określonej substancji.

Wobec powyższego istotnym jest prowadzenie szeroko pojętej działalności profilaktycznej skierowanej nie tylko bezpośrednio do uczniów, ale również do rodziców, opiekunów oraz kadry pedagogicznej. W szczególności należy zwiększać

świadomość dzieci i młodzieży na temat konsekwencji stosowania takich substancji, a także propagować zdrowy styl życia.

Problem uzależnienia od narkotyków, dopalaczy oraz innych substancji psychoaktywnych

Wyniki uzyskane wśród dorosłych mieszkańców z terenu gminy Dębe Wielkie:

- Przyjętą miarą ważności różnych problemów społecznych była średnia uzyskana w wyniku odpowiedzi respondentów, gdzie waga punktowa wynosiła odpowiednio od 5 przy problemie uważanym za „bardzo istotny” do 1 przy „nieistotnym”. Problem nowych substancji psychoaktywnych oraz problem narkomanii uzyskały odpowiednio **wagę punktową 2,71 i 2,46.**
- 41,41% badanych uważa, iż problem narkomanii jest zauważalny na terenie gminy, natomiast są to nieliczne przypadki; z kolei zdaniem 5,05% jest to problem powszechny.
- 6,06% badanych mieszkańców wie, gdzie można nabyć narkotyki.
- 15,15% respondentów zna osoby, które według nich zażywają narkotyki, w tym: 13,13% zna do 5 takich osób, 1,01% do 10 takich osób oraz 1,01% więcej niż 10 takich osób.
- 11,11% badanych przyznało się do używania narkotyków, w tym: 6,06% ma za sobą kilkukrotne zażywanie substancji odurzających, 4,04% badanych próbowała ich tylko raz, a 1,01% sięga po narkotyki raz na jakiś czas.
- Według 46,67% nauczycieli w ich szkole są uczniowie, którzy mieli kontakt z narkotykami.
- 46,67% badanych nauczycieli oraz 77,08% badanych rodziców nie ma pojęcia czym są e-narkotyki.
- 80,00% badanych nauczycieli uważa, że wśród uczniów można zaobserwować niepokojące zachowania, które mogą sugerować np. problemy depresyjne, problemy z uzależnieniem.
- 40,00% badanych nauczycieli dobrze ocenia swój poziom wiedzy w zakresie rozpoznawania objawów odurzenia alkoholowego lub narkotykowego.

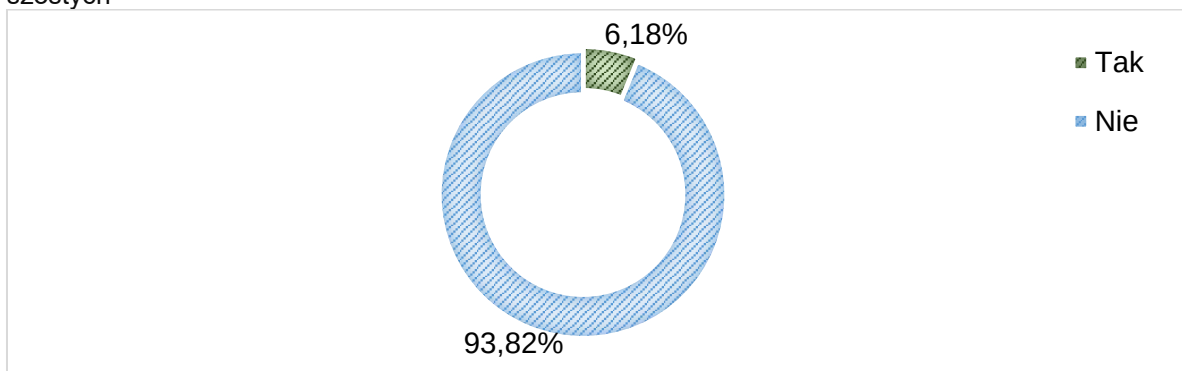
- 23,61% badanych rodziców nie potrafi rozpoznać osoby pod wpływem narkotyków.
- 51,39% rodziców rozmawia z dziećmi rzadko na temat konsekwencji związanych z zażywaniem substancji psychoaktywnych.
- 77,78% mieszkańców oraz 66,67% rodziców nie posiada wiedzy na temat instytucji pomagającym osobom uzależnionym.

Badania zrealizowane wśród dorosłych mieszkańców pozwoliły stwierdzić, iż problem narkomanii występuje w gminie Dębe Wielkie. Konieczna jest realizacja działań edukacyjnych, mających na celu uświadamianie mieszkańców o ryzyku związanym z używaniem substancji psychoaktywnych, jak również bieżąca współpraca samorządu lokalnego z instytucjami i organizacjami pozarządowymi na rzecz promowania zdrowego stylu życia i przeciwdziałania narkomanii. Należy podejmować działania profilaktyczne w celu uniknięcia rozpowszechnienia się problemu, jak również kształtowania odpowiednich postaw mieszkańców wobec zjawiska narkomanii.

Wyniki uzyskane wśród uczniów klas piątych i szóstych szkół podstawowych z terenu gminy Dębę Wielkie:

- Dane pozyskane w roku 2021 wskazują, iż 6,18% uczniów klas piątych i szóstych, w tym: 5,81% ogółu badanych dziewcząt oraz 6,52% ogółu badanych chłopców zna w swoim środowisku osób, które zażywają narkotyki. Pozostałe 93,82% nie zna takich osób.

Wykres 7. Czy znasz w swoim środowisku osoby zażywające narkotyki? – uczniowie klas piątych i szóstych

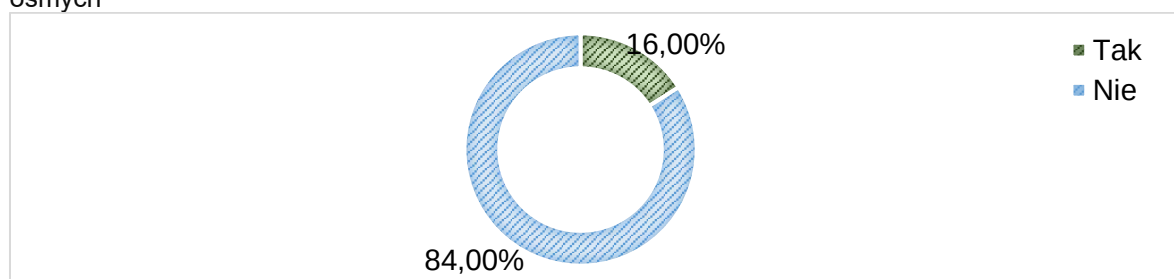
- 1,69% przyznało, iż ktoś namawiał ich do zażycia narkotyków.
- 37,64% stanowiły odpowiedzi ankietowanych wskazujące na negatywny stosunek do osób, które używają tego typu substancji psychoaktywnych. Następnie 16,29% przyznało, iż nie zwraca uwagi na zachowania innych. Kolejno 10,11% przyznało, że nie podoba się im takie zachowanie, ale są tolerancyjni wobec wyborów innych, a 4,49% zadeklarowało, że stara się pomóc osobom zażywającym narkotyki. Pozostałe 31,46% nie potrafiło wyrazić swojej opinii na dany temat.
- 25,84% ogółu badanych uczniów klas piątych i szóstych nie zna konsekwencji zdrowotnych stosowania narkotyków. 52,25% posiada tylko ogólną wiedzę w tym zakresie, natomiast 21,91% przyznało, iż potrafi powiedzieć jaki wpływ mają narkotyki na poszczególne funkcje organizmu.
- 28,09% ogółu badanych nie posiada wiedzy na temat konsekwencji prawnych z tytułu posiadania narkotyków. 53,93% przyznało, iż posiada ogólną wiedzę w tym zakresie, natomiast 17,98% stwierdziło, że potrafi wskazać dokładnie jakie kary są przewidziane za posiadanie narkotyków.

- Z odpowiedzi uczniów klas piątych i szóstych wynika, że zarówno rodzice, jak i nauczyciele zazwyczaj rozmawiają na temat szkodliwości zażywania narkotyków oraz dopalaczy, jednak robią to z różną częstotliwością.

Wyniki uzyskane wśród uczniów klas siódmych i ósmych szkół podstawowych z terenu gminy Dębę Wielkie:

- 10,67% ogółu badanych uczniów wie dokładnie, gdzie i u kogo można kupić narkotyki.
- Większość uczniów klas siódmych i ósmych przyznało, że nie interesuje się zakupem narkotyków (58,22%). Wśród tych, którzy dokonali oceny dostępności tego rodzaju substancji psychoaktywnych przeważały odpowiedzi wskazujące na raczej trudny dostęp do narkotyków (16,00%).
- Dane pozyskane w roku 2021 wskazują, iż 16,00% uczniów klas siódmych i ósmych, w tym: 14,41% ogółu badanych dziewcząt oraz 17,54% ogółu badanych chłopców zna w swoim środowisku osoby, które zażywają narkotyki. Pozostałe 84,00% nie zna takich osób.

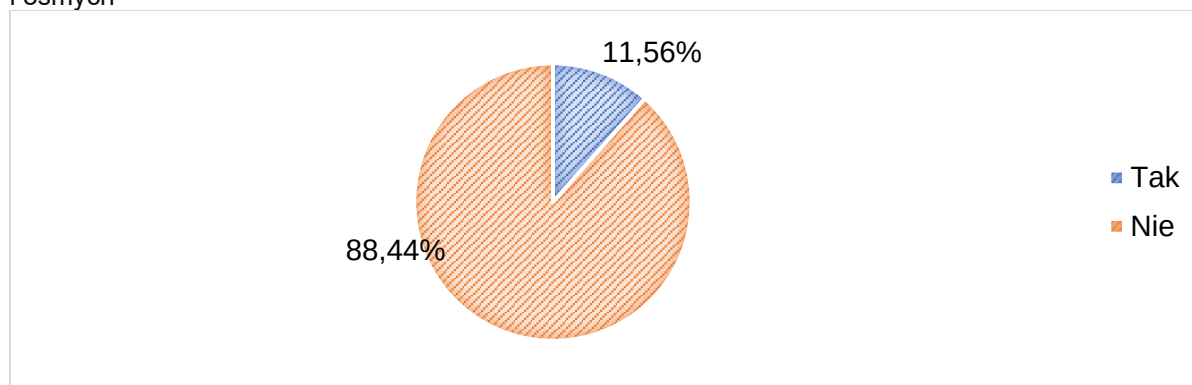
Wykres 8. Czy znasz w swoim środowisku osoby zażywające narkotyki? – uczniowie klas siódmych i ósmych

- Największy odsetek tj. 34,67% ma negatywny stosunek do osób zażywających narkotyki. Z kolei 18,67% odpowiedziało, że nie zwraca na to uwagi. Kolejno 10,22% stwierdziło, że takie zachowanie się im nie podoba, ale są tolerancyjni wobec wyborów innych. Następnie 6,22% próbuje pomóc takim osobom, a pozostałe 30,22% respondentów nie miało zdania na ten temat.
- Do odbycia inicjacji narkotykowej przyznało się 3,11% uczniów klas siódmych i ósmych.
- 1,78% uczniów mających za sobą inicjację narkotykową potwierdziło kontakt z marihuaną i haszyszem i tyle samo potwierdziło kontakt z narkotykami w tabletkach i proszku.

- Wszystkie osoby mające za sobą inicjację narkotykową potwierdziły, iż użyły narkotyków z czystej ciekawości.
- 1,33% uczniów potwierdziło przebywanie pod wpływem narkotyków na terenie szkoły.
- Większość uczniów mających za sobą inicjację narkotykową przyznało, iż ich rodzice wiedzą o ich kontakcie z tymi substancjami.
- 11,56% ogółu badanych uczniów klas siódmych i ósmych nie zna konsekwencji zdrowotnych stosowania narkotyków. Idąc dalej, 57,33% przyznało, iż posiada ogólną wiedzę w tym temacie, natomiast 31,11% stwierdziło, że potrafi powiedzieć dokładnie jaki wpływ mają narkotyki na poszczególne funkcję organizmu i narządy.
- 11,11% ogółu badanych nie posiada wiedzy na temat konsekwencji prawnych z tytułu posiadania narkotyków. Idąc dalej, 65,33% przyznało, iż posiada tylko ogólną wiedzę w tym zakresie, natomiast 23,56% stwierdziło, że potrafi dokładnie wskazać, jakie kary przewidziane są za posiadanie narkotyków.
- 11,56% badanych uczniów klas siódmych i ósmych, w tym: 10,81% ogółu badanych dziewcząt oraz 12,28% ogółu badanych chłopców zna w swoim środowisku osoby zażywające dopalacze. Pozostałe 88,44% nie zna takich osób.

Wykres 9. Czy znasz osoby w swoim środowisku, które zażywają dopalacze? – uczniowie klas siódmych i ósmych

- 18,22% badanych przyznało, że nie zna konsekwencji zdrowotnych stosowania dopalaczy. Idąc dalej, 62,67% przyznało, iż posiada tylko ogólną wiedzę w tym zakresie, natomiast 19,11% stwierdziło, że potrafi dokładnie powiedzieć, jaki wpływ mają dopalacze na poszczególne funkcje organizmu.

- Do używania dopalaczy przyznało się 2,67% ogółu badanych, w tym: 0,90% ogółu badanych dziewcząt oraz 4,39% ogółu badanych chłopców.
- 8,00% uczniów posiada wiedzę, gdzie i od kogo kupić dopalacze.
- 87,11% nigdy nie zażywała leków uspokajających i nasennych z przepisu lekarza. Pozostałe osoby potwierdziły zażywanie tego typu leków; w tym 9,78% krócej niż przez trzy tygodnie, a 3,11% przez trzy tygodnie lub dłużej.
- Z odpowiedzi uczniów klas siódmych i ósmych wynika, że zarówno rodzice, jak i nauczyciele zazwyczaj rozmawiają na temat szkodliwości zażywania narkotyków oraz dopalaczy, jednak robią to z różną częstotliwością.

Podsumowując przedstawione powyżej dane można stwierdzić, iż problem narkomanii w niewielkim stopniu jest obecny w środowisku szkolnym uczniów z terenu gminy Dębe Wielkie.

W związku z powyższym zasadnym jest kontynuowanie działań profilaktycznych w szkołach, w szczególności w zakresie profilaktyki uzależnień i radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych. Działania zaplanowane w ramach profilaktyki szkolnej mają na celu wspieranie rozwoju programów i działań profilaktycznych kierowanych do dzieci i młodzieży, a także podniesienie kompetencji wychowawczych rodziców, nauczycieli i pedagogów. Istotnym jest organizowanie szkoleń dla nauczycieli w zakresie umiejętności rozpoznawania niepokojących sygnałów wśród uczniów oraz zwiększenie kompetencji nauczycieli w zakresie organizowania i prowadzenia działań profilaktycznych. Zasadnym wydaje się również zwiększenie współpracy szkoły z rodzicami – angażowanie rodziców w sprawy szkoły, a nauczycieli w poznanie sytuacji domowej podopiecznych – co pozwoli na szybsze reagowanie w sytuacjach problemowych.

Uzależnienia behawioralne

Wyniki uzyskane wśród dorosłych mieszkańców z terenu gminy Dębe Wielkie:

- 26,26% badanych mieszkańców uczestniczy od czasu do czasu w zakładach bukmacherskich np. STS, Lotto.
- 8,08% respondentów uczestniczy w konkursach organizowanych przez gazety, telewizję, operatorów telefonicznych, polegające na wysyłaniu płatnych smsów.
- 2,02% dorosłych mieszkańców korzystało w przeszłości z gier na automatach w salonie gier.
- 1,01% respondentów korzystało w przeszłości z internetowych gier hazardowych.
- 33,33% ankietowanych zna w swoim otoczeniu osoby regularnie korzystające z gier hazardowych.
- 80,00% nauczycieli zadeklarowało, iż wśród uczniów można zaobserwować zachowania, które mogą wskazywać na problemy depresyjne czy też związane z różnymi uzależnieniami.
- 10,00% badanych nauczycieli wskazało, iż u większości uczniów zauważalny jest problem fonoholizmu.

Przeprowadzone badania wskazały, iż problem uzależnień behawioralnych, dotyczy w niewielkim stopniu dorosłych mieszkańców z terenu gminy Dębe Wielkie. Zaleca się jednak podjąć działania profilaktyczne w tym obszarze mające na celu podnoszenie świadomości mieszkańców w tym obszarze.

**Wyniki uzyskane wśród uczniów klas piątych i szóstych szkół
podstawowych z terenu gminy Dębe Wielkie:**

- Prawie wszyscy badani uczniowie klas piątych i szóstych posiadają swój komputer, telefon czy tablet.
- Najliczniejsza grupa badanych tj. 37,64% korzysta od 1 do 3 godzin w ciągu dnia ze sprzętów elektronicznych, kolejno 15,73% od 3 do 5 godzin dziennie, a 16,85% więcej niż 5 godzin dziennie.
- Badani korzystając z komputera, telefonu czy tabletu najczęściej poświęcają swój czas na odwiedzanie stron internetowych w związku z nauką, kolejno na gry w wirtualne światy oraz śledzenie portali społecznościowych.
- 31,84% zadeklarowało, że zawiera okazjonalnie znajomości w Internecie, a 13,41% odpowiedziało, że zdarza się to bardzo często.
- 55,80% swój wolny czas wykorzystuje na granie na komputerze/tablecie/telefonie.

Wyniki uzyskane wśród uczniów klas siódmych i ósmych szkół podstawowych z terenu gminy Dębe Wielkie:

- Badani korzystając z komputera, telefonu czy tabletu najczęściej poświęcają czas na śledzenie portali społecznościowych, kolejno na odwiedzanie stron internetowych w związku z nauką.
- 54,67% uczniów przyznało, iż okazjonalnie zawiera znajomości w Internecie, a 16,44% przyznaje, że robi to często. Pozostałe 28,89% stwierdziło, że nigdy nie zawiera takich znajomości.
- 18,67% tj. 42 badanych uczniów przyznało, iż uczestniczyło w grach typu hazardowego.
- 21,43% z nich potwierdziło udział więcej niż 10 razy w grach na pieniądze i taki sam procent uczniów wskazał na udział więcej niż 10 razy w zakładach bukmacherskich typu STS, Lotto.
- 67,11% uczniów klas siódmych i ósmych w swoim wolnym czasie gra na komputerze/tablecie/telefonie.

Zasoby umożliwiające prowadzenie działalności interwencyjnej i profilaktycznej:

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dębem Wielkim

2021 rok Posiedzenia KRPA (ogółem ..) w tym:

- ogólne posiedzenia Komisji - 13
- przeprowadzono rozmowy – 10
- kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych – 0...
- postanowienia opiniujące lokalizację punktów sprzedaży napojów alkoholowych (ogółem 10) w tym: postanowienia negatywne - 0

2020 rok Posiedzenia KRPA (ogółem 12) w tym:

- ogólne posiedzenia Komisji - 12
- przeprowadzono rozmowy - 12
- kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych – 0
- postanowienia opiniujące lokalizację punktów sprzedaży napojów alkoholowych (ogółem 3) w tym: postanowienia negatywne - 0

2019 rok Posiedzenia KRPA (ogółem 12) w tym:

- ogólne posiedzenia Komisji - 12
- przeprowadzono rozmowy – 8
- kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych – 0
- postanowienia opiniujące lokalizację punktów sprzedaży napojów alkoholowych (ogółem 2) w tym: postanowienia negatywne - 0

W 2021 roku do Komisji wpłynęło:

- 3 wnioski do Sądu w sprawie obowiązku leczenia odwykowego.

W 2020 roku do Komisji wpłynęło:

- 4 wnioski do Sądu w sprawie obowiązku leczenia odwykowego.

W 2019 roku do Komisji wpłynęło:

- 3 wnioski do Sądu w sprawie obowiązku leczenia odwykowego.

Szkolenia w których uczestniczyli członkowie GKRPA:

- Rok 2021 – 3
- Rok 2020 – 3;
- Rok 2019 – 4.

Punkt Konsultacyjny Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, zakres działań:

- motywowanie do podjęcia terapii zarówno przez osoby uzależnione jak i osoby współuzależnione;
- prowadzenie działań informacyjnych – udostępnianie materiałów edukacyjnych, udzielanie porad i wsparcia dla członków rodzin z problemem przemocy oraz udzielanie wsparcia osobom po zakończeniu leczenia;
- organizowanie pomocy terapeutycznej w formie programu psychoterapii, edukacji grupowej i indywidualnej;
- prowadzenie działań wobec osób uzależnionych od alkoholu w ramach procedury zobowiązania do leczenia odwykowego.

Punkt Konsultacyjno-Informacyjny Przeciw Przemocy w Rodzinie**Rok 2021**

- Liczba rodzin korzystających z pomocy Punktu - ...
- Rodziny z problemem alkoholowym -

Rok 2020

- Liczba rodzin korzystających z pomocy Punktu - 3
- Rodziny z problemem alkoholowym - 3

Rok 2019

- Liczba rodzin korzystających z pomocy Punktu - 8
- Rodziny z problemem alkoholowym - 8

Grupy samopomocowe - AA

Liczba:

- (dla uzależnionych) : 1
- (dla współuzależnionych) : 0

Ważniejsze oddziaływania profilaktyczne dla młodzieży:**Rok 2021:****Rok 2020:**

- finansowanie edukacyjnych programów i warsztatów profilaktycznych skierowanych do uczniów szkół na terenie gminy Dębe Wielkie;
- udział w ogólnopolskiej kampanii edukacyjnej „ Stop dopalaczom ”;
- promowanie zdrowego stylu życia poprzez sfinansowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych;
- organizowanie i finansowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu, w tym kolonie letnie i obozy turystyczno- krajoznawcze z programem profilaktycznym dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym (odwołane);
- finansowanie programów z zakresu profilaktyki uzależnień adresowanych do rodziców i nauczycieli.

Liczba osób uczestniczących:

- uczniów – 640;
- nauczycieli – 89;
- rodziców – 100.

Rok 2019:

- finansowanie edukacyjnych programów i warsztatów profilaktycznych skierowanych do uczniów szkół na terenie gminy Dębe Wielkie;
- udział w ogólnopolskiej kampanii edukacyjnej „ Zachowaj Trzeźwy Umysł ”;
- promowanie zdrowego stylu życia poprzez sfinansowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych ;
- organizowanie i finansowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu, w tym kolonie letnie i obóz turystyczno- krajoznawczy z programem profilaktycznym;

- finansowanie programów z zakresu profilaktyki uzależnień adresowanych do rodziców i nauczycieli.

Liczba osób uczestniczących:

- uczniów – 720;
- nauczycieli – 115;
- rodziców – 120.

Inne działania profilaktyczne skierowane do dzieci i młodzieży:

Rok 2021:

Rok 2020:

- Z uwagi na pandemię COVID19 nie organizowano wypoczynku letniego.

Rok 2019:

- Kolonie i obozy z programem zajęć profilaktycznych w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych – 80 osób;
- Pozalekcyjne zajęcia sportowe realizowane w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych – 30 osób.

Liczba zezwoleń – 22 punkty sprzedaży na terenie gminy.

2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

A. Pomoc Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej:

- **Rok 2019** (liczba rodzin ogółem 187) w tym: rodziny korzystające ze świadczeń z powodu problemów uzależnień - 13
- **Rok 2020** (liczba rodzin ogółem 185) w tym: rodziny korzystające ze świadczeń z powodu problemów uzależnień – 12
- **Rok 2021** (liczba rodzin ogółem) w tym: rodziny korzystające ze świadczeń z powodu problemów uzależnień –

B. Zespół Interdyscyplinarny

Liczba zdarzeń związanych z przemocą w rodzinie 2019-2021:

Liczba ofiar przemocy w rodzinie (ogółem):

- Rok 2019: 18 osób;
- Rok 2020: 15 osób;
- Rok 2021: 20 osób.

Liczba ofiar przemocy w rodzinie (kobiety):

- Rok 2019: 9 kobiet;
- Rok 2020: 11 kobiet;
- Rok 2021: 16 kobiet.

Liczba ofiar przemocy w rodzinie (mężczyźni):

- Rok 2019: 3 mężczyzn;
- Rok 2020: 2 mężczyzn;
- Rok 2021: 3 mężczyzn.

Liczba ofiar przemocy w rodzinie (nieletni):

- Rok 2019: 6 nieletnich;
- Rok 2020: 2 nieletnich;
- Rok 2021: 1 nieletni.

Liczba sprawców przemocy w rodzinie (ogółem):

- Rok 2019: 12 osób;
- Rok 2020: 14 osób;
- Rok 2021: 18 osób.

Liczba sprawców przemocy w rodzinie (kobiety):

- Rok 2019: 1 kobiet;
- Rok 2020: 0;
- Rok 2021: 2 kobiety.

Liczba sprawców przemocy w rodzinie (mężczyźni):

- Rok 2019: 11 mężczyzn;
- Rok 2020: 14 mężczyzn;
- Rok 2021: 16 mężczyzn.

Liczba sprawców przemocy w rodzinie pod wpływem alkoholu (ogółem):

- Rok 2019: 7 osób;
- Rok 2020: 6 osób;
- Rok 2021: 11 osób.

Liczba sprawców przemocy w rodzinie pod wpływem alkoholu (kobiety):

- Rok 2019: 1 kobieta;
- Rok 2020: 0;
- Rok 2021: 2 kobiety.

Liczba sprawców przemocy w rodzinie pod wpływem alkoholu (mężczyźni):

- Rok 2019: 6 mężczyzn;
- Rok 2020: 6 mężczyzn;
- Rok 2021: 9 mężczyzn.

Liczba osób skierowanych do Komisji Rozwiązywania problemów alkoholowych w związku z przemocą w rodzinie, w której występuje problem uzależnienia od alkoholu.

- Rok 2019 – 7;
- Rok 2020 – 3;
- Rok 2021 – 6.

Komisariat Policji w Halinowie

Tabela 3. Liczba interwencji związanych z nadużywaniem alkoholu

Liczba interwencji związanych z nadużywaniem alkoholu w roku:		
Prowadzenie pojazdów na drodze publicznej w stanie nietrzeźwości	Rok 2019	16
	Rok 2020	14
Prowadzenie pojazdów na drodze publicznej po spożyciu alkoholu	Rok 2019	1
	Rok 2020	1
Zakłócanie porządku publicznego	Rok 2019	3
	Rok 2020	5

Cele i zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 – 2024

Cel główny Programu:

Tworzenie warunków do kształtowania motywacji, zdrowych nawyków i pogłębiania wiedzy na temat zdrowego stylu życia wolnego od uzależnień, a także podejmowanie działań na rzecz zdrowia własnego i innych.

Cele operacyjne Programu :

1. Zapobieganie spożywaniu napojów alkoholowych, narkotyków i dopalaczy.
2. Upowszechnianie wiedzy dotyczącej problematyki uzależnień behawioralnych.
3. Ograniczenie używania alkoholu oraz zmiana struktury spożycia napojów alkoholowych poprzez działania wychowawcze i profilaktyczne.
4. Ograniczenie stosowania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP.
5. Wdrożenie nowoczesnych form profilaktyki kierowanej w szczególności do dzieci i młodzieży, opartych o kształtowanie właściwych postaw i wartości.
6. Wspieranie skutecznych procedur kontroli społecznej nad szkodliwymi formami postępowania osób nadużywających alkoholu.
7. Podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z nadużywaniem alkoholu, narkotyków i dopalaczy oraz problemów związanych z uzależnieniami behawioralnymi.
8. Podnoszenie jakości oferty pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczo- wychowawczej.
9. Wspieranie działań szkół, instytucji i organizacji pozarządowych, środowisk abstynenckich kreujących właściwe wzorce i popularyzację zdrowego stylu życia.
10. Promowanie właściwych postaw społecznych ważnych dla profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania zjawisku narkomanii, przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym, przestępczości i przemocy w rodzinie.

Zadania prowadzące do osiągnięcia ww. celów:

Zadanie nr 1: Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.

1.1 Podejmowanie przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu wobec osób uzależnionych od alkoholu:

- a) przyjmowanie zgłoszeń o osobach nadużywających alkoholu;
- b) prowadzenie rozmów motywujących do podjęcia leczenia odwykowego;
- c) wnioskowanie do Sądu o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego.

Wskaźniki osiągnięcia zadania:

- liczba zgłoszeń do GKRPA;
- liczba przeprowadzonych rozmów motywujących;
- liczba wniosków o leczenie odwykowe;
- liczba zleceń przeprowadzenia badania przez biegłych sądowych;
- liczba wniosków skierowanych do Sądu.

1.2 Prowadzenie oraz finansowanie Gminnego Punktu Konsultacyjnego dla Osób Uzależnionych, Współuzależnionych oraz Ofiar Przemocy w Rodzinie.

Ze względu na nowe okoliczności (w tym pandemię SARS-CoV-2) porady specjalistów w Punkcie Konsultacyjnym mogą być udzielane w kontakcie bezpośrednim, ale także telefonicznie lub mailowo.

Wskaźniki osiągnięcia zadania:

- liczba rodzin korzystających z Punktu Konsultacyjnego;
- liczba udzielonych porad w Punkcie Konsultacyjnym.

1.3 Współpraca z instytucjami zajmującymi się profilaktyką i pomocą osobom uzależnionym.

1.4 Informowanie o możliwościach skorzystania z pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu.

- a) Udzielanie pomocy psychospołecznej i prawnej rodzinom, w których występują problemy związane z uzależnieniem od alkoholu:

- Zapewnienie wsparcia w zakresie udzielania porad psychologicznych, prawnych, rodzinnych, socjalnych wynikających z bieżących potrzeb rodziny dotkniętej problemem uzależnień;
 - Współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi w zakresie pozyskiwania informacji o dostępnych miejscach i formach pomocy;
 - Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- b) Zapobieganie wykluczeniu społecznemu oraz integracja społeczna osób uzależnionych i współuzależnionych.
- Wspieranie realizacji programów profilaktycznych i edukacyjnych dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych problemem uzależnień;
 - Wspieranie różnych form spędzania czasu wolnego dla mieszkańców, propagujących zdrowy i aktywny tryb życia (pikniki, festyny, zawody sportowe itp.).

Wskaźniki osiągnięcia zadania:

- liczba zrealizowanych kampanii/programów profilaktycznych;
- liczba zorganizowanych imprez o charakterze profilaktycznym.

Zadania nr 2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkotykowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

2.1 Podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkotykowych i przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez organizowanie szkoleń tematycznych dla pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej, członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, nauczycieli, rodziców itp. (finansowanie lub dofinansowanie szkoleń tematycznych).

- a) finansowanie szkoleń pracowników instytucji i służb społecznych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przepisów prawa, podejmowania interwencji w sytuacjach problemowych.

Wskaźniki osiągnięcia zadania:

- liczba odbytych szkoleń;
- liczba przeszkolonych osób.

2.2 Współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w zakresie działań podejmowanych w ramach procedury niebieskiej karty /udzielanie wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy.

Wskaźniki osiągnięcia zadania:

- liczba udzielonych porad w Punkcie Konsultacyjnym dla osób dotkniętych przemocą.

2.3 Prowadzenie poradnictwa oraz wsparcia dla członków rodzin, w których występują problemy uzależnienia.

Wskaźniki osiągnięcia zadania:

- liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu uzależnień.

2.4 Podejmowanie działań mających na celu pomoc w zakresie udzielania pomocy w dotarciu do stacjonarnych placówek profilaktycznych lub leczniczych, w tym placówek terapeutycznych, rehabilitacyjnych i leczenia HIV/AIDS.

Wskaźniki osiągnięcia zadania:

- liczba osób objętych pracą socjalną z powodu uzależnień.

Zadanie nr 3: Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

3.1 Realizacja na terenie szkół i innych placówek oświatowo– wychowawczych programów i warsztatów profilaktycznych realizowanych także w trakcie imprez sportowo– rekreacyjnych i pozalekcyjnych zajęciach sportowych w ramach kryteriów profilaktyki uniwersalnej.

Wskaźniki osiągnięcia zadania:

- liczba programów i warsztatów profilaktycznych;
- liczba uczniów uczestniczących w programach/warsztatach profilaktycznych.

3.2 Zakup i dystrybucja materiałów informacyjno– edukacyjnych dotyczących profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz narkomanii i uzależnień behawioralnych (zakupione materiały zostaną przekazane dla dzieci i młodzieży, sprzedawców , pracowników służby zdrowia, pomocy społecznej, kadry pedagogicznej, kierowców/ w ramach profilaktyki uniwersalnej).

Wskaźniki osiągnięcia zadania:

- liczba zakupionych materiałów informacyjno- edukacyjnych.

3.3 Udział w ogólnopolskich kampaniach informacyjnych i edukacyjnych związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, narkomanią oraz uzależnieniami behawioralnymi.

Wskaźniki osiągnięcia zadania:

- liczba kampanii edukacyjnych poświęconych tematyce uzależnień, promocji trzeźwości i zdrowego trybu życia.

3.4 Prowadzenie i dofinansowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży. Zajęcia sportowe nie mogą stanowić jedynej i samodzielnej strategii profilaktycznej.

Wskaźniki osiągnięcia zadania:

- liczba dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych zajęciach sportowych.

3.5 Dożywianie dzieci uczestniczących w programach opiekuńczo– wychowawczych.

Wskaźniki osiągnięcia zadania:

- liczba dzieci uczestniczących w dzieci uczestniczących w programach opiekuńczo- wychowawczych;
- liczba dzieci objętych dożywianiem.

3.6 Współorganizowanie i współfinansowanie rodzinnych imprez profilaktyczno-sportowych, festynów o tematyce profilaktycznej.

Wskaźniki osiągnięcia zadania:

- Liczba zorganizowanych imprez/festynów o tematyce profilaktycznej.
- 3.7 Upowszechnianie informacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinach, w szczególności z problemem alkoholowym.

Wskaźniki osiągnięcia zadania:

- Liczba publikacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie.
- 3.8 Przestrzeganie maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie gminy.
- 3.9 Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych.

Wskaźniki osiągnięcia zadania:

- Liczba przeprowadzonych szkoleń dla sprzedawców napojów alkoholowych;
 - Liczba osób uczestniczących w w/w szkoleniach.
- 3.10 Diagnozowanie i monitorowanie problemów uzależnień oraz badanie efektywności lokalnych działań podejmowanych w ramach Gminnego Programu.

Zadanie nr 4: Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

- 4.1 Wspieranie działalności służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkotykowych.
- 4.2 Wspieranie działalności na rzecz integracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym prowadzonej przez urząd pracy, policję, kuratorów sądowych, organizacje pozarządowe oraz podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego.
- 4.3 Stała współpraca z placówkami gminnymi, powiatowymi i wojewódzkimi w zakresie propagowania zdrowego stylu życia.

Zadanie nr 5: Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

5.1 Prowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych na terenie gminy, w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, zezwoleniu i innych aktach prawnych dotyczących handlu alkoholem.

- a) podejmowanie przez GKRPA działań kontrolnych i interwencyjnych w stosunku do podmiotów handlujących alkoholem;
- b) podejmowanie interwencji w stosunku do osób prawnych i fizycznych łamiących zakaz sprzedaży alkoholu osobom nieletnim.

Wskaźniki osiągnięcia zadania:

- liczba przeprowadzonych kontroli punktów sprzedaży.

5.2 Podejmowanie interwencji w stosunku do osób prawnych i fizycznych łamiących ustawowy zakaz reklamy napojów alkoholowych.

Wskaźniki osiągnięcia zadania:

- liczba przeprowadzonych interwencji w związku z naruszeniem przepisów prawa.

5.3 Zobowiązanie sprzedawców do umieszczenia w widocznym miejscu tabliczek informacyjnych o szkodliwości alkoholu, zakazie sprzedaży alkoholu osobom nieletnim i nietrzeźwym oraz na kredyt, o zakazie spożywania alkoholu w obrębie placówki handlowej.

Wskaźnik osiągnięcia zadania:

- liczba przypadków stwierdzenia uchybień w zakresie udostępniania w widocznym miejscu tabliczek informacyjnych.

5.4 W przypadku stwierdzenia złamania zakazu sprzedaży napojów alkoholowych nieletnim lub nietrzeźwym a także w przypadku złamania zakazów promocji i reklamy napojów alkoholowych, Gmina występować będzie do Sądu Rejonowego w charakterze oskarżyciela publicznego.

Harmonogram realizacji zadań

Działania zaplanowane w ramach Programu realizowane będą w latach 2022-2024. Z uwagi na aktualną sytuację epidemiczną w kraju szczegółowy harmonogram realizacji będzie ustalany na bieżąco.

Przewidziane efekty

Zakładanym efektem realizacji programu jest ograniczenie występowania przyczyn oraz skutków nadużywania alkoholu, zażywania substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych, a także stworzenie wielopłaszczyznowego, spójnego systemu wsparcia oraz pomocy dla osób i rodzin zagrożonych lub dotkniętych w/w problemami oraz zwiększenie jego skuteczności poprzez:

- zmniejszenie skali dysfunkcji występujących w rodzinach poprzez modyfikowanie stylu życia, wolnego od wszelkich używek, szczególnie wśród dzieci i młodzieży, dzięki realizacji działań profilaktycznych w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych oraz narkotykowych, tj. informacyjno-edukacyjnych, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych i rekreacyjnych;
- podniesienie świadomości społecznej w obszarze przyczyn i skutków nadużywania alkoholu oraz substancji psychoaktywnych;
- udzielenie profesjonalnej pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom oraz podniesienie jakości usług świadczonych przez przedstawicieli instytucji realizujących zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z uzależnieniami;
- zintensyfikowanie działań w stosunku do osób uzależnionych;
- zmniejszenie liczby osób i rodzin dotkniętych problemami uzależnień;
- zwiększenie zaangażowania lokalnej społeczności w działania związane z ograniczeniem spożycia napojów alkoholowych, używania substancji psychoaktywnych.

Realizacja programu zwiększy skuteczność pomocy kierowanej do rodzin oraz stworzy możliwość współpracy pomiędzy instytucjami zajmującymi się problematyką alkoholową. Oczekiwanym rezultatem wspólnych działań będzie przeciwdziałanie uzależnieniom oraz patologizacji i zagrożeniu wykluczeniem społecznym. Interdyscyplinarne podejście daje możliwość rozwoju, zwiększenia świadomości w środowisku lokalnym, a tym samym podniesienia jakości życia mieszkańców z terenu gminy Dębe Wielkie.

Odbiorcy programu

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 – 2024 skierowany jest do wszystkich mieszkańców z terenu gminy Dębe Wielkie, w szczególności do:

- dzieci i młodzieży z terenu gminy Dębe Wielkie;
- osób i rodzin z problemem alkoholowym, problemem narkotykowym oraz problemem uzależnień behawioralnych;
- osób współuzależnionych i DDA;
- osób i rodzin zagrożonych problemem alkoholowym, problemem narkotykowym oraz problemem uzależnień behawioralnych;
- osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym z powodu problemów uzależnień;
- przedstawicieli instytucji i służb pracujących w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz organizacji zajmujących się tymi problemami;
- społeczności lokalnej.

Instytucje oraz osoby fizyczne współpracujące oraz wspierające prace Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na terenie gminy Dębe Wielkie

- Urząd Gminy Dębe Wielkie;
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dębem Wielkim;
- Punkt Konsultacyjno- Informacyjny ds. uzależnień i przemocy;
- Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- Organizacje pozarządowe;
- Placówki oświatowe;
- Komisariat Policji;
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim;
- Sąd - kuratorzy sądowi;
- Prasa lokalna.

Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dębem Wielkim

Ustala się zasady wynagrodzenia członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (zwanej dalej komisją) za udział w pracach komisji, tj.

- 1) **dla Przewodniczącego Komisji** - wynagrodzenie w wysokości **11%** minimalnego wynagrodzenia ustalonego przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej,
- 2) **dla Sekretarza Komisji** - wynagrodzenie w wysokości **10%** minimalnego wynagrodzenia ustalonego przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej,
- 3) **dla pozostałych Członków Komisji** – wynagrodzenie w wysokości **9%** minimalnego wynagrodzenia ustalonego przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej.

Podstawę wypłaty wynagrodzenia stanowi imienna lista obecności członków komisji biorących udział w posiedzeniu. Do podróży służbowych członków Komisji stosuje się przepisy rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalenia należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju.

Czynności podejmowane w ramach posiedzenia:

- inicjowanie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przemocą w rodzinie,
- rozpatrywanie zawiadomień osób i instytucji o przypadkach uzasadniających wszczęcie postępowania o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnień i przemocy pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy, w szczególności wobec dzieci i młodzieży,
- podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego,
- wydawanie opinii o zgodności lokalizacji punktu sprzedaży i podawania napojów alkoholowych z Uchwałą Rady Gminy Dębe Wielkie w sprawie zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych oraz ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie gminy Dębe Wielkie,

prowadzenie kontroli przestrzegania zasad ustawowych i warunków korzystania z zezwoleń

Zasady finansowania programu

Źródłem finansowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2024 są środki finansowe pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zgodnie z przepisami Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Wydatki poniesione na realizację zadań w 2022 roku będą podstawą do określenia rzeczywistych kosztów i zaplanowania budżetu na lata 2023 – 2024.

Plan wydatków Programu zostanie określony w corocznej uchwale budżetowej.

Monitoring i wdrażanie programu

Za koordynację, monitoring i ewaluację „Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2024” odpowiedzialna jest Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dębem Wielkim.

Wdrażanie Programu będzie miało charakter ciągły i otwarty. Działania związane z profilaktyką będą podejmowane przy współpracy z podmiotami zaangażowanymi w realizację Programu.

Celem ewaluacji Programu będzie określenie efektów wdrażania jego założeń.

Powodzenie realizacji Programu uwarunkowane jest w dużej mierze interdyscyplinarnym podejściem do problemu oraz stopniem zaangażowania poszczególnych podmiotów

Spis tabel

Tabela 1. W jakim wieku po raz pierwszy zdarzyło Ci się wypić napój alkoholowy? 19

Tabela 2. Jak często sięgasz po alkohol? – uczniowie klas siódmych i ósmych 20

Tabela 3. Liczba interwencji związanych z nadużywaniem alkoholu 39

Spis wykresów Bibliografia

Spis publikacji

1. CBOS, Konsumpcja alkoholu w Polsce, Warszawa 2019
2. Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Raport o stanie narkomanii w Polsce, Warszawa 2019
3. M. Rowicka, Uzależnienia behawioralne, Terapia i Profilaktyka, Krajowe Biuro do spraw Przeciwdziałania Narkomanii, Warszawa 2015 r.
4. Opracowanie zbiorcze pod red. prof. A. M. Fala, *Alkohol w Polsce, kontekst społeczny i legislacyjny*, Warszawa 2020
5. Sierosławski. J., Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną. Raport z ogólnopolskich badań ankietowych zrealizowanych w 2019 r.

Źródła internetowe

1. <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/dane/teryt/kategoria/2857>

Bibliografia

Spis publikacji

6. CBOS, Konsumpcja alkoholu w Polsce, Warszawa 2019
7. Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Raport o stanie narkomanii w Polsce, Warszawa 2019
8. M. Rowicka, Uzależnienia behawioralne, Terapia i Profilaktyka, Krajowe Biuro do spraw Przeciwdziałania Narkomanii, Warszawa 2015 r.
9. Opracowanie zbiorcze pod red. prof. A. M. Fala, *Alkohol w Polsce, kontekst społeczny i legislacyjny*, Warszawa 2020

10. Sierosławski. J., Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną.
Raport z ogólnopolskich badań ankietowych zrealizowanych w 2019 r.

Źródła internetowe

2. <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/dane/teryt/kategoria/2857>